

Samenwerkingssubsidie

Carin Rougoor, CLM, april 2023

Eisen aanvraag subsidie¹

Een subsidie lijkt alleen te worden toegekend als de aanvragers gezamenlijk gemiddeld minimaal 40 punten per ha scoren (zie artikel 5.6.7. afwijzingsgronden). Voor 11 bedrijven die meedoen aan de pilot, heb ik de punten uitgewerkt. Zie onder (bedrijfsnamen geanonimiseerd). Hieruit blijkt dat de meeste bedrijven geen punten halen, omdat ze een te hoge N-excretie per ha hebben (boven 250 kg N/ha worden geen punten toegekend. Zie artikel 5.6.8. rangschikkingscriteria), of omdat ze te weinig weidegang toepassen (bij meer dan 150 kg N per ha worden alleen punten toegekend als minimaal 1500 uur weidegang wordt toegepast. Dit geldt alleen voor bedrijven B en K. Voor bedrijf E heb ik gerekend dat dit ook geldt. Dit betekent wel dat hij iets meer dan 1500 uur moet weiden: hij zit nu op 1330 uur).

Bedrijf F valt net in de categorie onder 150 kg N, en krijgt daardoor ook punten voor weidegang, ook al is de weidegang minder dan 1500 uur.

NB. Als de bedrijfsvoering van bedrijven op korte termijn wordt aangepast, zou de puntentelling veranderen. Dit lijkt echter niet realistisch, omdat dit grote aanpassingen vergt in het aantal dieren.

Bedrijf	totaal N-excretie	ha's	kg N/ha	weidegang uren	Punten (zie blz 4)
A	9147	34,09	268	900	0
B	10822	57,33	189	1800	20
C	11826	49,87	237	882	0
D	18368	51,49	357	980	0
E	18152	100,59	180	1330	20
F	11692	79,95	146	960	40
G	12538	59,94	209	730	0
H	21213	74,48	285	0	0
I	17085	52,83	323	0	0
J	19463	64,05	304	880	0
K	3316	18,23	182	2683	20
Totaal/ gewogen gemiddelde:		642,85			10,46

Als de percelen voor meer dan 90% in een overgangsgebied liggen, wordt 10 punten extra gegeven (artikel 5.6.8 punt 3). Totale punten zijn dan dus $10,46 + 10 = 20,46$. Bij overgangsgebieden is de afwijzingsgrond als de gemiddelde score lager is dan 40 punten. Dus bovenstaande combinatie van bedrijven zou worden afgewezen vanwege een te laag aantal punten.

Deze bedrijven zijn dus veelal te intensief om aan de regeling mee te kunnen. Gemiddeld produceren deze bedrijven 16.000 kg melk per ha. Het gemiddelde melkveebedrijf in Nederland is iets intensiever; circa 18.000 kg melk per ha. Dus ondanks dat deze bedrijven al iets extensiever zijn dan gemiddeld, voldoen ze niet.

¹ NB. De subsidieregeling is op hoofdlijnen gecheckt, en mogelijk zijn details niet meegenomen, of niet helemaal juist geïnterpreteerd. Het overzicht is bedoeld als eerste screening.

Subsidie

Om voor subsidie in aanmerking te komen, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Bedrijven moeten voor minimaal 50% van de percelen binnen 2,5 km van Natura2000 liggen (zie artikel 5.6.1. begripsbepaling)
- Geen kunstmest toepassen (zie bijlage titel 5.6. B. beheeractiviteiten, punt 6, blz 12)

De omvang van de subsidie is als volgt (zie bijlage titel 5.6. B. beheeractiviteiten, punt 6, blz 12):

- Melkkoeien hebben meer dan 1500 uur weidegang: € 50,- / ha
- Melkkoeien hebben meer dan 3000 uur weidegang: € 100,- / ha
- Dierexcretie is max 150 kg N/ha: € 576,- /ha
- Dierexcretie is max 100 kg N/ha: € 950,- / ha

De bedrijven zullen moeten extensiveren tot circa 10.000 kg melk per ha (het productieniveau van bedrijf F) om voor subsidie in aanmerking te komen. In theorie zou bedrijf F een samenwerking kunnen starten (er vanuitgaande dat hij stopt met kunstmest en 50% van zijn percelen binnen de 2,5 km zone ligt en hij samenwerking zoekt met enkele andere partijen). Hij voldoet (als enige) aan de gemiddelde eis dat meer dan 40 punten worden behaald. Bedrijf F zou vervolgens € 576 per ha subsidie kunnen krijgen, omdat de N-excretie op het bedrijf lager dan 150 kg per ha is. Als hij daarnaast kans ziet de weidegang te vergroten tot 1500 uur, kan hij ook € 50,- per ha krijgen voor weidegang. Bedrijf F heeft echter aangegeven dat een groot deel van zijn grond moet worden omgezet naar natuur, vanwege Natura2000. Als dat inderdaad al is besloten, is deze subsidie geen optie meer. Bedrijven B, E en K zouden verder moeten extensiveren (tot 150 kg N/ha) om voor subsidie in aanmerking te komen. Als de overige bedrijven voor subsidie voor extensivering en/of weidegang in aanmerking willen komen, zou dit betekenen dat ze hun veestapel met minimaal zo'n 30% tot 60% moeten krimpen, of dat hun areaal flink moet worden uitgebreid. Hiervoor ontbreekt echter de grond momenteel.

In onderstaande tabel staat per bedrijf weergegeven hoeveel de veestapel moet krimpen om voor subsidie in aanmerking te komen, en welke gevolgen dit heeft voor het saldo (uitgaande van een saldo minus loonwerk van € 21,25/100 kg melk; bron: KWIN 2022/2023). Hieruit blijkt dat alleen voor bedrijven die minder dan circa eenderde moeten krimpen, de subsidie hoger zou zijn dan het saldo dat wordt gemist. Daar komt nog bij dat de subsidie na 2028 zal vervallen, dus ook in die situatie is het financieel alleen de komende jaren aantrekkelijk om voor de subsidie te gaan.

Bedrijf	krimp veestapel	totaal subsidie	wijziging saldo
A	44%	€ 38.173	-€ 56.749
B	21%	€ 45.164	-€ 31.283
C	37%	€ 49.354	-€ 51.903
D	58%	€ 76.656	-€ 149.923
E	17%	€ 75.754	-€ 43.556
F	0%	€ 48.795	€ 0
G	28%	€ 52.325	-€ 50.498

H	47%	€ 88.529	-€ 157.948
I	54%	€ 71.301	-€ 135.717
J	51%	€ 81.226	-€ 139.664
K	18%	€ 13.839	-€ 5.542

Praktische aspecten

Het programma loopt in principe voor 5 jaar. De subsidieregels vragen om (grote) aanpassingen in de bedrijfsvoering, die zonder subsidie zullen leiden tot een lager economisch bedrijfsresultaat. Dit maakt dat duidelijk moet zijn hoe men na deze vijf jaar verder kan, bijvoorbeeld als 'biologisch natuurbedrijf', met bijbehorend verdienmodel.